

Kaliks çatlaması karanfil yetiştiriciliğinde (özellikle standart karanfillerde) en çok karşılaşılan fizyolojik bozukluklardan biri olup kaliteyi önemli ölçüde düşürmektedir. Kaliks çanak yaprakların (taç yaprakların dip kısmını çevreleyen yeşil renkli küçük yapraklar) birleşik şeklidir. Kaliks çatlaması, çanağın yarılacak çiçeğin taç yapraklarının (petal) dışarı taşması veya aşağıya doğru sarkması şeklinde oluşmaktadır. Kaliks çatlamasına, düşük sıcaklıklarda kaliksin içinde fazla sayıda taç yaprak oluşması neden olmaktadır. Karanfilde çiçek tomurcuğunun 3-6 mm çapında olduğu dönem düşük sıcaklığa en hassas olduğu dönemdir. Tomurcuğun açmaya başladığı dönemde sıcaklıkta meydana gelen dalgalanmalarda kaliks çatlamasına neden olmaktadır.

Kaliks çatlamasının nedenleri ve önleme yolları:

1) **Genetik:** Bazı karanfil çeşitleri genetik yapıları nedeniyle kaliks çat-

Karanfil yetiştiriciliğinde Kaliks Çatlama

lamasına hassas, bazıları dayanıklıdır. Kısa ve geniş kalikse sahip olan çeşitlerin kaliks çatlama oranı kaliksi uzun ve dar olan çeşitlere göre daha azdır. Kaliks çatlamasına daha az meyilli çeşitler seçilerek bu fizyolojik bozukluk azaltılabilir.

2) **Sıcaklıklardaki Ani Değişimler:** Gece ile gündüz sıcaklıkları arasındaki farklılık arttıkça kaliks çatlama oranı da artmaktadır. Gece ile gündüz sıcaklıkları arasındaki farklılığın 8° C'yi aşmadığı durumlarda kaliks çatlaması da azalmaktadır. Karanfilde çiçek tomurcuğunun 3-6 mm çapında olduğu dönem düşük sıcaklığa en hassas olduğu dönemdir. Bu dönemde meydana gelebilecek 6-8° C'lik ani bir sıcaklık azalması kaliksin büyüme merkezlerinde taç yaprak sayısını artırır. Bu taç yapraklar açılırken sıcaklık birden yükselirse taç yaprakların açılması hızlanır ve kaliks yarılr. Gece ile gündüz sıcaklıkları arasındaki farklılık

sabit bir düzeyde tutularak kaliks çatlaması azaltılabilir.

3) Bitkide büyümenin yavaşladığı dönemlerde birden bol azotlu gübreleme veya fazla sulama yapılırsa kalikslerde çatlama artar.

4) Düşük azot, yüksek amonyum (NH4+) azotu veya düşük bor seviyeleri kaliks çatlamasını artırır. Düşük ışık koşullarında daha yüksek amonyum (NH4+)/nitrat (NO3-) azot oranları ile kaliks çatlaması azaltılabilir.

5) Kaliks çatlayan bitkilerde potasyum (K) eksikliği daha sık görülür. Bu durumda potasyum oranı artırılarak (%2) kaliks çatlaması azaltılabilir.

KAYNAKLAR:

- Besemer, S., 1980. Carnations. (in Introduction to Floriculture, Ed: Roy A. Larson).
- Gürsan, K., 1988. Karanfil Yetiştirme Tekniği. TAV Yayınları Yayın NO: 17, Yalova.
- Korkut, A.B., 1998. Çiçek Yetiştiriciliği. Hasad Yayınları, İstanbul.
- Whealy, A., 1992. Carnations. (in Introduction to Floriculture, Second Edition, Ed: Roy A. Larson)

Etiyopya kesme çiçek sektörü kısıklandırıyor

2002 yılında sadece 5 firmanın kesme çiçek sektöründe faaliyet gösterdiği Etiyopya'da bugün 72 firma ihracat yapıyor. Etiyopya'nın bu büyüme potansiyeli ile kısa zamanda Afrika'nın en çok kesme çiçek ihracatı yapan ülkesi olması bekleniyor

Lojistik Konum

Çiçek üretimi başkent Addis Ababa'nın çevresindeki Rift vadisinde, havaalanının 15-175 km yarıçapında yoğunlaşmış durumda. Firmalar ve havaalanı arasında iyi yol bağlantıları bulunuyor ve soğuk zincirin korunmasını temin etmek için lojistik merkezleri mevcut.

Havaalanındaki soğuk hava depoları 70 uçak paleti depolama kapasitesine sahip. Etiyopya havayolları tarafından Avrupa ve Ortadoğu'ya günlük uçuşlar ve diğer havayolları tarafından (KLM, Lufthansa, Emeritus vb.) düzenli kargo hizmetleri bulunuyor. Bu koşullar da Avrupalı alıcılara güvenilir hizmet sağlıyor. Ayrıca Rusya, Orta ve Uzak Doğu ve Avustralya'daki pazarlara direk olarak veya yeni kurulan Dubai Çiçek Merkezi kanalıyla ulaşım olanak veriyor.

Etiyopya'nın yüksek rakımı ve ekvatora yakın coğrafi konumu ülkeye birçok kesme çiçek türünün üretimi için uygun iklimi sağlıyor. Deniz seviyesinden 2.000 metre yüksekte bulunan Addis Ababa özellikle yüksek kaliteli gül üretimi için uygun bir yer. Burada iklim koşulları uzun saplı, iri gonal ve değişik renklerde yüksek kaliteli gül üretimine izin vermektedir. Yetişen diğer çiçek çeşitleri karanfil, hypericum, gypsophila ve eringium vb. Çoğaltım materyali için de yetiştirme koşulları hayli iyi.

Birkaç şirket geranium, krizantem ve poinsettia fideleri üretiminde uzmanlaşmış durumda. (devam edecek)

Etiyopya'nın başkenti Addis Ababa'nın kelime anlamı "Yeni çiçek". İsmi anlamının çağrıştırdığı gibi, ülkede kesme çiçek sektöründe son dönemde görülen büyüme hızı oldukça önemli.

Etiyopya, son beş yılda %50 artan kazancı ile şu anda Kenya'dan sonra Afrika'nın ikinci büyük çiçek ihracatçısı haline geldi. Bu durum 5 yıl önce hiç kimsenin tahmin bile edemeyeceği bir başarıyı gösteriyor. Eğer çiçek

sektörü bu hızla büyümeye devam ederse önümüzdeki yıllarda ülkenin Kenya'nın yerini alarak çiçek ihracatını iki-üç yıl içinde 300 milyon dolara çıkarması bekleniyor.

Etiyopya'da çiçek sektörü son beş yılda muazzam bir büyüme hızı gösterdi. 2002 yılı Eylül ayında sektörde sadece 5 şirket faaliyet gösterirken, bugün 72'den fazla ihracatçı firma kuruldu. Kesme çiçek, fide ve çelik üretimi için ülkede 800 ha modern sera alanında ve 150 ha açık alanda üretim yapılıyor.